

***HYDROLOGICZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU ROŚLINNOŚCI NA OBSZARACH
ODKRYWKOWEJ EKSPLOATACJI ZŁÓŻ SUROWCÓW MINERALNYCH***

Streszczenie

Eksploatacja złóż surowców mineralnych prowadzi do zmian środowiska przyrodniczego obszarów górniczych. Zmiany te najczęściej utożsamiane są z przekształceniem rzeźby i stosunków wodnych. Szczególnie głębokie zmiany w środowisku powoduje eksploatacja odkrywkowa, podczas której zniszczeniu ulega roślinność, gleba, ukształtowanie rzeźby terenu oraz zaburzone zostają stosunki wodne. Pomimo prowadzonych wcześniej badań nieliczne są opracowania, które w sposób kompleksowy opisują obszary poeksploatacyjne. Problematyka funkcjonowania tych obszarów jest nadal mało poznana. Dotychczasowy stan wiedzy na temat procesów (interakcji) pomiędzy warunkami wodnymi, glebowymi a szatą roślinną, które występują w siedliskach poeksploatacyjnych należy uznać za znikomy. Dlatego też głównym celem badań było wyjaśnienie mechanizmów i procesów, które prowadzą do rozwoju i funkcjonowania antropogenicznych środowisk poeksploatacyjnych.

W przypadku niektórych kopalń, które zostały poddane rekultywacji wprowadzono gatunki roślin nieodpowiednie do danego typu siedliska, co często kończyło się ich wypadnięciem, a procesy kolonizacji przebiegały na drodze spontanicznych procesów. Badania wybranych kopalń odkrywkowych wskazują, że kierunek spontanicznej kolonizacji przez rośliny zdeterminowany jest nie tylko rodzajem podłoża, rzeźbą terenu lecz także stosunkami hydrologiczno – hydrochemicznymi wyrobiska. Dlatego też wybór właściwego kierunku rekultywacji po zaprzestaniu eksploatacji poprzedzony powinien zostać szczegółową analizą stosunków hydrologicznych, właściwości geotechnicznych podłoża, ukształtowaniem terenu oraz charakteru roślinności spontanicznie kolonizującej kopalnie. Podjęcie tego problemu badawczego było zadaniem wymagającym przeprowadzenia szeroko zakrojonych badań hydrologicznych, hydrochemicznych, gleboznawczych oraz botanicznych. Wyniki tego typu kompleksowych badań przedstawiono w publikacjach, które stanowią podstawę przedstawionej dysertacji doktorskiej. W publikacjach tych wykazano bardzo istotne zależności pomiędzy roślinnością a warunkami abiotycznymi siedliska.